

David Šváb



# JAN KOLLER

POHÁDKA O HONZOVI

# Jan Koller

## Pohádka o Honzovi

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na

[www.xyz.cz](http://www.xyz.cz)

[www.albatrosmedia.cz](http://www.albatrosmedia.cz)



**x·y·z**

NAKLADATELSTVÍ

**David Šváb**

**Jan Koller – e-kniha**

Copyright © Albatros Media a. s., 2017

Všechna práva vyhrazena.

Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována  
bez písemného souhlasu majitelů práv.



**ALBATROS** MEDIA a.s.



David Šváb  
**JAN KOLLER: POHÁDKA O HONZOVI**

DAVID ŠVÁB

J A N

**KOLLER**



**POHÁDKA O HONZOVI**

© David Šváb, 2017

© NAKLADATELSTVÍ XYZ, 2017

ISBN tištěné verze 978-80-7505-649-8

ISBN e-knihy 978-80-7505-689-4 (1. zveřejnění, 2017)



## ÚVOD

PO ČESKÝCH A MORAVSKÝCH VESNICÍCH běhají tisíce malých fotbalistů, kteří sní o tom, že jednou budou hrát profesionálně, dostanou se do některého ze zahraničních klubů a budou oblékat dres české reprezentace. Většině z nich se sice jejich sen nesplní, ale že to není zas až taková utopie, potvrzuje životní příběh jedné z nejvýraznějších postav české fotbalové historie – útočníka Jana Kollera.

Příběh fotbalisty, který s kopanou začal na venkovském hřišti, procházel okresními týmy, aby se přes angažmá ve Spartě dostal do zahraničí, kde se stal hvězdou a později i nejlepším střelcem v historii české reprezentace.

Příběh vyučeného automechanika, kterému kromě velmi dobrých fyzických dispozic pomohla k hvězdné kariéře také určitá porce náhody. Prostě byl ve správnou dobu na správném místě, kde potkal správné lidi.

Příběh kluka z vesnice, který světu dokázal, že skvělý fotbalista nemusí být vždy jen nafoukanou primadonou. Že může být „obyčejným člověkem“, který si více než slávy váží vlastní rodiny.

Příběh hodného Honzy, kterému se posmívali kvůli jeho dvoumetrové výšce, kterému málokdo věřil. On však vírou ve vlastní schopnosti a povahou dřinou proměnil svou vyčnívající postavu v hlavní přednost a stal se jedním z nejdominantnějších hráčů nejen českého, ale i světového fotbalu.

Přitom stejně jako stovky tisíc dalších kluků začínal s tím, že po škole hodil tašku do kouta a utíkal si zakopat na místní hřiště.

Osobně jsem měl tu čest se s Honzou Kollerem několikrát setkat a vždy mě fascinovalo, že přestože ve své kariéře dokázal téměř vše, o čem fotbalista sní, nikdy to na sobě nedal znát. Stále se choval přátelsky, neodmítl se zájemcům podepsat či se s nimi vyfotit. Kdo od něj čekal, že bude nosit nos nahoru,



když nastřílel v dresu národního týmu víc branek než kdokoli jiný před ním, ten by se hodně zmylil.

Dokonce bulvární deníky těžko hledaly, co by na Kollera vyhrabaly. O to více to pak schytával, když v zápalu boje na hřišti ztratil nervy a nechal se vyloučit. Nikdo nezmění, že si většina fanoušků bude Jana Kollera pamatovat jako „hodného Honzu“, dobráckého „Dina“, ale především vynikajícího fotbalistu.

Proto když jsem dostal nabídku napsat knihu o Janu Kollerovi, ani na chvíli jsem nezaváhal. I pro mě byl stejně jako pro mnohé další amatérské sportovce velkým vzorem. Jeho kariéra je totiž důkazem, že vůle, pracovitost, bojovnost a osobní odvaha mohou překonat i nepřízeň okolí a že dokážou vlastní „handicap“ utlumit natolik, že se stane spíš výhodou.

Životní příběh Jana Kollera především dokazuje, že je třeba vždy jít za svým snem! I když se už zdá, že se stává nedosažitelným. Nikdy nemůžete vědět, co se přihodí druhý den, koho zrovna potkáte... Třeba se váš život od základů změní, splní se váš nejtajnější sen stát se jedním z nejlepších fotbalových útočníků světa.



## **SMETANOVA LHOTA A CESTA K FOTBALU**

KDYŽ SE ŘEKNE JAN KOLLER, většině fanoušků se zároveň vybaví Smetanova Lhota. Malá vesnička nedaleko Písku je také na svého nejznámějšího obyvatele náležitě pyšná a jmenovala ho svým čestným občanem. A téměř vždy, když televize vysílala zápas, v němž Honza Koller hrál, se obyvatelé vesnice sešli v místním hostinci U Chmelu a pořádně fandili. Ostatně v hospodě najdete i Kollerův obraz v životní velikosti.

Jeho propojení s touto vesnicí dokonce došlo tak daleko, že Honza bývá všeobecně považován za rodáka ze Smetanovy Lhoty.

Pravda je však taková, že se syn Jan Haně a Petrovi Kollerovým narodil 30. března 1973 v Praze, kde prožil prvních šest let svého života.

*„Bydleli jsme ve Vodičkově ulici nedaleko Václavského náměstí. Do Smetanovy Lhoty jsme jezdili jen na víkendy na chatu,“* vzpomíná na rané dětství Jan Koller.

Jeho otci se život na venkově tak zalíbil, že se rozhodl chatu přestavět na rodinný domek a odstěhovat se do Lhoty natrvalo.

*„Celá rodina jsme Pražáci. Do Lhoty jsme přišli, když Honzovi bylo šest let. Stal se z toho tady náš pravý domov. Honza proto přijal to, že se o něm mluví jako o rodákovi ze Smetanovy Lhoty,“* vysvětluje Petr Koller starší.

Nebýt přestěhování do Lhoty, zřejmě by český fotbal přišel o jednu ze svých hlavních hvězd. S fotbalem totiž Honza začal právě až tady.

*„Nebýt vesnice, tak bych snad ani nekopal. Asi není náhoda, kolik hráčů vyrostlo mimo velká města. Jedinou náplní našich volných chvil bylo honit se za míčem,“* uvedl úspěšný útočník, když v roce 2000 přebíral cenu pro nejlepšího fotbalistu České republiky.

*„Nikdy nezapomenu, jak jsem byl šťastný, když ve Smetanově Lhotě založili žákovské družstvo. Tahle událost mi v paměti zůstane nadosmrti. Zvláště to, když jsme dostali opravdové dresy. První gól jsem dal už jako šestiletý při přáteláku v sousedních Miroticích.“*

Zatímco v Praze by možná začal hrát lední hokej, který se později stal jeho velkým koníčkem, nebo tenis, basketbal či nějaký jiný sport, ve Smetanově Lhotě naprosto propadl fotbalu. Ze školy přiběhl domů, hodil tašku do kouta a utíkal hrát se svým o šest let starším bratrem Petrem a dalšími kluky na místní hřiště.

Tehdy si hrál na francouzskou legendu Michela Platiniho, který byl velkou světovou hvězdou, když v roce 1984 dovedl Francii k titulu mistrů Evropy. *„Tenkrát se o Francouzích hodně mluvilo, a hlavně o Platinim. Moje šikovná maminka mi vyšila na modré tričko francouzský znak s tím typickým kohoutem a na záda našila Platiniho desítku. A když jsem si pak tohle tričko oblékl, připadal jsem si jako fotbalový bůh,“* přidal Koller vzpomínku na své dětství.

*„Nejhorsší trest pro něj byl, když jsem mu zakázal fotbal. Zakázat mu televizi nebo cokoli jiného mu nevadilo, ale zákaz fotbalu těžce nesl. Ne ale, že bychom ho museli trestat často, protože on byl hrozně hodné dítě. Velký klidás. To spíš jeho bratr Petr byl zvíře,“* prozradil na svého syna Koller starší.

Ale i v podstatě hodný Honza tu a tam provedl nějakou lumpárnu. Přeci jen to byl kluk.

*„Chodil na základní školu v Čimelicích. Když byl asi ve třetí třídě, všichni museli povinně sbírat bylinky a dávat je do herbáře. To bylo tenkrát moderní. Řekli jim, že musí sbírat heřmánek. Honza na takové věci nebyl a vůbec ho to nebavilo. Jenže za ten heřmánek měli slíbený školní výlet, a kdyby ho neodevzdal, nikam by nejel. Tak to vyřešil po svém. Zašel do lékárny a za ušetřené peníze tam koupil sušený heřmánek a mohl jet na výlet. Ve škole na nic nepřišli, ale nám se Honza přiznal. Nevynadali jsme mu, spíše jsme se rozesmáli. No a za rok měl sbírat hluchavku, to jsem nakonec za něj musela dělat já,“* vzpomíná na školní léta svého syna Hana Kollerová.

Ta trpěla, když musela neustále prát třem mužským v baráku dresy, protože každý den chodili

hrát fotbal. Své syny k fotbalu přivedl právě otec. I on totiž kopané ve Smetanově Lhotě propadl. Do té doby ho nikdy nehrál. Věnoval se motokrosu, který jezdil už na vojně za Duklu.

*„Jenže ve třiatřiceti jsem přišel do Lhoty a přemluvili mě, abych si stoupl do branky, protože jim chyběl brankář. A tak jsem začal chytat,“* vysvětlil Petr Koller starší.

A oba jeho synové se potatili. Petr mladší si rovněž stoupal do branky a na gólmanském postu začínal kdysi taky Honza, i když nedobrovolně.

*„V žácích, když nepřišel gólman, jsem musel do branky. Pamatuju se, že jsem brečel, že nemůžu do útoku,“* prozradil vzpomínku na těžké začátky.

Dokonce rok chytal druhou dorosteneckou ligu za blízké Strakonice. V bráně ho to ale ne bavilo, chyběl mu míč.

*„Když už se k němu dostal, tak ho často vzal, ač brankář, prokličkoval až za půlku a dal gól,“* vzpomíná s úsměvem na tváři Petr Koller starší.

V sedmnácti letech Honzu ostaršili a vrátil se do Smetanovy Lhoty, kde začal hrát už na svém oblíbeném postu v útoku. Tam s ním nastupoval i bratr Petr a dohromady za sezonu nastříleli

osmdesát sedm branek. Jejich otec tehdy mužstvo trénoval. Prostě rodinný podnik.

Smetanově Lhotě pomohl postoupit z nejnižší soutěže do I. B třídy jihočeského přeboru. Hrál tam až do odchodu na vojnu v devatenácti letech. *„Narukoval jsem do Písku, což bylo docela blízko domova. Moc jsem si přál hrát za tehdejší píseckou Duklu, jenže oni mě mezi fotbalisty nechtěli. Tak jsem byl řadový voják a dost často jsem vypomáhal v kuchyni. A musím říct, že mě to tam docela bavilo. A také si vzpomínám, že jsem rukoval 1. dubna 1992 v den, kdy Sparta hrála v Lize mistrů proti Barceloně. Vyhrála 1:0, ale já jsem kvůli tomu nástupu o tento fantastický zápas přišel,“* litoval Koller.

Po vojně odešel hrát divizi do blízkého Milevska. *„Bývalý předseda oddílu tehdy pískával okresní přebory a byl soudcovat i ve Smetanově Lhotě, kde viděl Honzu. Hned se mu zalíbila jeho hra, a tak ho k nám přivedl na hostování,“* vzpomíná tehdejší brankář a trenér gólmanů Milevska Jiří Hadáček.

V Milevsku prý Koller poprvé obul kožené kopačky.

*„Vedoucí mužstva mu musel v Praze objednat adidasky. Ty jediné měly jeho velikost,“* prozradil Hadáček.

Zatímco většina fotbalových reprezentantů již ve dvaceti letech hrála první ligu či do ní měla nakročeno, Koller si chodil zahrát divizi a jako vyučený automechanik se připravoval na zcela jiný život, než je dráha profesionálního fotbalisty. Tehdy poprvé v jeho životě zafungovala ona pověstná náhoda.

Do Lhoty jezdil na víkendy tehdejší ředitel České národní banky Leopold Surga, který měl v roce 1993 na starosti stahování československých bankovek a mincí z oběhu.

*„No, a tak mě a další tři kluky ze Lhoty vzal do Prahy na brigádu. Třídili jsme peníze, dávali je do kontejnerů a v těch je pak vozily tavit,“* popsal Koller svou první pracovní zkušenost mimo domov.

Předtím nějakou dobu pracoval s otcem v JZD, kde opravoval zemědělské stroje. Tato pražská brigáda však patří k nejvýznamnějším momentům jeho kariéry, protože mu přinesla angažmá ve Spartě, které ho katapultovalo do velkého fotbalu.



## **JAN KOLLER: POHÁDKA O HONZOVI**

*„Jeden pán z banky dříve funkcionářsky působil na Letné. No a můj kamarád mu řekl, že hraju za Milevsko. On se nabídl, že mi zařídí trénování se Spartou. Za čtrnáct dní se mi pak ozval tehdejší vedoucí B týmu (a poté i kustod reprezentace) Jiří Šíma, abych se dostavil na trénink. Tím všechno začalo...“*



## KLOKAN SPARŤANEM

SÁM SICE OD ÚTLÉHO VĚKU fandil jinému pražskému klubu, Bohemians, ovšem jak se říká, nabídka ze Sparty se neodmítá. Zvláště jste-li kluk z venkova, který si dosud vyzkoušel pouze divizi. A tak od dubna 1994 začíná Jan Koller trénovat se spartánskou rezervou v Uhříněvsi. Bydlí u babičky v Šestajovicích na východním okraji Prahy.

*„Mohl jsem si vybrat, buď bydlet s babičkou, nebo na ubytovně. Já si ale neuměl uvařit ani čaj. Babička se o mě postarala a já měl čas sám na sebe. Teď už se o sebe ale umím postarat. Všechno se zlomilo až mým odchodem do zahraničí, tam jsem se musel všechno naučit, vyžehlit si, uvařit,*

*vyprat. Nebaví mě to, ale když jsem neměl co nosit, tak jsem se na to musel vrhnout a udělat sanitární den. Naučil jsem se i vařit. Mojí specialitou je asi kuře s kari rýží. Ale než jsem se to naučil, pár spálených hrnců jsem vyhodil,*“ prozradil kdysi na sebe něco málo ze svého soukromí.

V rezervním týmu Sparty byl k nepřehlédnutí nejen díky své výšce. Brzy se dostal do sestavy a začal se prosazovat.

*„No a v zimě jsme hráli přípravné utkání proti áčku, které mi vyšlo. Trenér Sundermann mi hned po něm řekl, abych druhý den přišel na trénink hlavního týmu,*“ vzpomíná s úsměvem.

Spartu tehdy vedl německý trenér Jürgen Sundermann, který v průběhu podzimu nahradil trenérské duo Jozef Chovanec a Vladimír Boro-  
vička. Po neúspěšném spartánském podzimu se Sundermann pokoušel oživit tým zařazením čtyř mladých hráčů z rezervy.

*„Každý z nich má potenciál na to, aby hrál ligu. Největší šance však má určitě Koller,*“ předvídal tehdy německý kouč. A měl pravdu!

*„Ve fotbale nebyl bůhvíjaký, ale byl neskutečný bojovník. Jeden novinář, který se kamarádil s jeho*

*tátou, se mě zeptal, jestli by s námi Jan nemohl trénovat. Chtěl jsem mu prokázat laskavost, tak jsem Kollera s námi nechal čtyři týdny trénovat. A on se den ode dne zlepšoval. Je neuvěřitelné, jak skvělou kariéru dokázal udělat bez velkého talentu jen díky obrovské vůli a nadšení,*“ vzpomínal o mnoho let později Sundermann.

Podobného názoru byl i tehdejší šéf Sparty Petr Mach.

*„Získali jsme hvězdu ze Smetanovy Lhoty a jen za 300 tisíc korun. Přitom Koller je výborný fotbalista,*“ prohlásil Mach spokojeně.

Koller ještě za spartánské áčko neodehrál ani minutu, a už přidělal velké starosti kustodům týmu. Ti totiž měli nelehký úkol sehnat pro novou posilu kopačky. Jenže ne ledajaké, musely být totiž velikosti čtrnáct, v níž se normálně nevyrábějí. Potřebnou obuv se nakonec podařilo sehnat, a tak mohl Koller 5. března 1995 slavit debut v první lize.

V utkání proti Benešovu nastoupil s číslem šestnáct na dresu v šedesáté sedmé minutě, kdy střídal Romana Vonáška. Paradoxně se právě Vonášek později stal velmi důležitou postavou v jeho

další kariéře. O deset minut později mohl se spoluhráči slavit vítěznou branku Horsta Siegla.

Pro Kollera to byl první zápas pod trenérem Sundermannem, ale zároveň i poslední. Na konci března totiž kouč hráčům oznámil, že ve Spartě končí, přestože pod jeho vedením vyhrála všechna jarní utkání. Údajně se tak rozhodl kvůli sporům s předsedou klubu Machem. Na jeho post nastoupil Jozef Jarabinský, který ve vytáhlém útočníkovi ze Smetanovy Lhoty brzy našel zalíbení. Využil ho jako střídajícího hráče v prvních dvou zápasech po nástupu do funkce – proti Chebu a v pražském derby proti Slavii.

Na další start si musel Koller počkat přes měsíc, zdoluhavé čekání se však vyplatilo. V utkání dvacátého sedmého kola 24. května 1995 proti Bohemians nahradil v devětašedesáté minutě vycházející hvězdu evropského fotbalu Pavla Nedvěda. A uběhla minuta a půl a Jan Koller mohl poprvé naplno prožít radost ze vstřelené branky v první lize.

Naskočil si na rohový kop Chovance, hlavou překonal brankáře Jaromíra Blažka a rozhodl o spartánském vítězství. Svůj první ligový gól vstřelil týmu, kterému od dětství fandil.

Jak moc velkou radost z premiérové branky měl, napovídá i jeho pozápasový rozhovor s tehdy začínajícím reportérem televize Nova Václavem Tittelbachem. Videozáznam tohoto rozhovoru se stal na internetu legendou.

**Honzo, Honzo, pojdte k nám. Po minutě na hřišti jste rozhodl derby.**

*„No je to krásnej, ten, krásná, to. Já to neumím ani vyslovit. Krásnej zážitek. Každýmu bych to přál.“*

**Bylo to hodně těžké utkání?**

*„Bylo, ty jo. Hlavně psychicky pro mě, protože jsem šel na hřiště za stavu 1:1.“*

**V závěru zápasu šlo o nohy.**

*„No, v tomhleto zápasu je to trochu vyšperkovaný.“*

Ve zbývajících třech kolech se sice Koller již mezi střelce nezapsal, příliš mu to však vadit nemuselo, jelikož se spoluhráči mohl slavit svůj první mistrovský titul. Sparta sice byla po podzimu se čtyřmi porážkami a jednou remízou až na

pátém místě, jenže vše si vynahrádila na jaře. Připsala si jedinou remízu s Chebem, jinak všechno vyhrála. Zvítězila o šest bodů před druhou Slavií, navíc měla jednoznačně nejlepší útok i obranu.

## **Proč Dino?**

Ke Spartě se váže také vznik Kollerovy přezdívky Dino, která ho pak provázela po celou kariéru. Říkali mu tak i v zahraničí. Sám se tomu nebránil. Dokonce si pod dres občas bral tričko s obrázkem dinosaura.

*„Když jsem byl ve Spartě, tak zrovna šel v televizi kreslený seriál o dinosaurovi. No a kluci v kabině se toho chytli, že mu jsem prý podobný. Už ani nevím, kdo to vymyslel. Od té doby se to se mnou táhne.“*

## **Z náhradníka oporou**

Zatímco v prvním půlroce ve spartánském áčku se rozkoukával, od nové sezony se začlenil do užšího kádru, nastupoval pravidelně a zařadil se mezi opory. Hned v prvním utkání proti Českým Budějovicím se poprvé v ligové kariéře objevil v základní sestavě. Na gól si však musel počkat až do dalšího zápasu proti Uherskému Hradišti, kdy

pomohl k remíze 2:2. Nejvydařenější spartánské období měl v říjnu 1995, kdy ve čtyřech zápasech dal tři góly.

V sezoně 1995/1996 si také poprvé vyzkoušel atmosféru zápasů v evropských pohárech. V srpnu si zahrál v Poháru UEFA proti Galatasarayı Istanbul. V prvním utkání doma připravil gól pro Lokvence, který zvyšoval na 2:0. Sparta nakonec vyhrála 3:1 a postup potvrdila v odvetě, v níž remizovala 1:1. Velký podíl na tom měl i Honza, který v Istanbulu byl nejlepším hráčem na hřišti a zaměstnával soupeřovy defenzivní hráče natolik, že neměli čas podporovat útok.

Přestože v dalším kole se vysoký útočník neprosadil proti důrazným severanům z dánského Silkeborgu, vynesly mu pohárové zápasy pozvánku do reprezentace do 21 let a také zvýšený zájem trenéra reprezentačního áčka Dušana Uhrina staršího.

A to ještě netušil, že si ve třetím kole Poháru UEFA zahraje i proti slavnému AC Milán. Ten sice již byl nad síly spartanů, mladý útočník však měl možnost poměřit své síly s legendami, jakými byli Costacurta, Baresi, Maldini, Desailly, Sa-



vičević či Weah, který dvěma góly rozhodl o výhře Milána v prvním utkání 2:0. Odveta na Letné sice skončila bezbrankovou remízou, ovšem na vyřazení Sparty to nic nezměnilo.

## **Všechno zlé je pro něco dobré**

Zápas se slavným italským klubem byl zároveň derniérou na lavičce pro trenéra Jarabinského, který vzápětí skončil a na jeho místo přišel Vlastimil Petržela. To byl pro Kollera začátek konce ve Spartě.

Letenským se přestalo dařit a fanoušci si vybrali za viníka právě Honzu, kterému se posmívali kvůli jeho vysoké postavě.

*„Vadily mi urážky od některých diváků z tribun, které byly hodně nepříjemné. Musím si na hřišti věřit, ale když na vás pořvávají, tak se bojíte i míče, a to je nejhorší, co může fotbalistu potkat,“* vzpomínal po letech na nepříjemné chvílky ve Spartě.

Jenže dobrák Honza se kromě nepřízně diváků již delší dobu potýkal také se zlobou některých spoluhráčů, kteří se báli o místo v sestavě. Stal se terčem psychologického nátlaku a poprvé

v kariéře poznal, že profesionální fotbal s sebou nese i temné stránky. Nic na situaci nezměnilo, ani když se svou vytáhlou postavou nehodil trenérovi Petrželovi do koncepce a ten z něj udělal jen náhradníka. To naopak ještě více přispělo k tomu, že začal uvažovat, zda má vůbec cenu, aby ve vrcholovém fotbale pokračoval.

*„Zpočátku jsem žádné problémy neměl, protože jsem s nimi jen trénoval a dál hrál za béčko, ale když jsem naskočil do nejvyšší soutěže a začal někoho vytlačovat ze sestavy, najednou bylo všechno jinak. Těžko jsem to nesl. Prožil jsem si období, kdy jsem se chtěl na fotbal vykašlat, hlavně na jaře 1996. Pak jsem si řekl, že to ještě zkusím,“* prozradil, ovšem detaily z kabiny Sparty na světlo vyta-hovat nechtěl. *„To nemám zapotřebí. Prostě jsem se tam necítil dobře a tím to hasne,“* dodal ještě.

Jaro 1996 tak prožil hlavně na lavičce a do zápasů naskakoval jen na pár minut. Stihl vsítit jediný gól v souboji s Českými Budějovicemi. Sezónu zakončil s pěti vstřelenými ligovými góly a Sparta skončila až na čtvrtém místě tabulky, což bylo obrovské zklamání pro vedení i fanoušky. Musely nastat změny.

## **JAN KOLLER: POHÁDKA O HONZOVI**

Hned s několika hráči se přestalo počítat, mezi nimi byl i vytáhlý útočník Jan Koller. Vedení týmu se ho chtělo zbavit, a tak si začal hledat nové angažmá. Nejnadějněji vypadala jednání s Českými Budějovicemi, kam by to ze Smetanovy Lhoty nemělo daleko. Jenže do příběhu vstoupil další muž, který má obrovský podíl na tom, že se z Honzy Kollera stala jedna z nejméně známých osobností českého fotbalu – Josef Vacenovský.



## BELGICKÁ ŠKOLA

ZDÁLO SE, ŽE KOLLEROVA KARIÉRA nabere sestupnou tendenci. Ve Spartě s ním nadále nepočítali. Hledal, kde by se uchytil. Podruhé v jeho fotbalovém životě zasáhla náhoda a schopnost být ve správnou chvíli na správném místě. Sparta zrovna jednala o přestupu Václava Budky a Romana Vonáška do belgického Lokerenu. Vše vyjednával Josef Vacenovský, který v Lokerenu hrál a na začátku devadesátých let dělal asistenta trenéra. Díky tomu s klubem měl nadstandardní vztahy. A byl to právě on, kdo spolu s hráčským manažerem Zdeňkem Nehodou nabídl vedení klubu i třetího hráče – Kollera.

*„Abych se přiznal, tak jsme chtěli jen ty dva, ale nakonec nás přemluvili, abychom vzali i Kollera, že toho nebudeme litovat,“* vzpomínal po letech s úsměvem předseda Lokerenu Roger Lambrechts.

*„Zase jsem měl štěstí na lidi. Pan Vacenovský se za mě přimluvil. Dal za mě ruku do ohně, a tak jsem i přes nechuť trenéra dostal od prezidenta klubu smlouvu. Za to jsem panu Vacenovskému hrozně vděčný,“* prohlásil útočník.

Nejprve musel v Belgii absolvovat testy.

*„Šel jsem tam s tím, že když to nevyjde, půjdu do Českých Budějovic. Ale povedlo se a já se chytil. Lokeren pro mě byl vysvobozením. Znovu mě fotbal začal bavit, po tom, co jsem zažil ve Spartě. Na druhou stranu jsem ale Spartě vděčný, že mě dostala do velkého fotbalu. Zášť vůči někomu tam necítím,“* svěřil se po přestupu Koller.

Zpočátku to však ani v Lokerenu, který za něj Spartě zaplatil sto tisíc marek (zhruba tři miliony korun), neměl jednoduché. Trenér Fi Van Hoof ho do týmu nechtěl, a tak mu delší dobu trvalo, než si získal důvěru jeho i místních fanoušků.

*„I v Lokerenu jsem zpočátku slychával, že se svou výškou bych měl hrát spíše basketbal. Ale po-*

*stupem času tyto hlasy zmizely,*“ vybavoval si Koller belgické začátky.

Především uvnitř týmu však cítilo trio Čechů mnohem přátelštější atmosféru, než tomu bylo ve Spartě.

*„Z dvaadvaceti hráčů bylo deset cizinců, z toho sedm úplně nových hráčů. Přijali nás ale moc pěkně, lépe, než by tomu bylo v Čechách. Tam celkově držel tým víc pohromadě, hráči si jeden druhého víc vážili a byli k sobě ohleduplnější,*“ pochvaloval si tenkrát Budka.

Ten si také všiml, že v Belgii se fotbalu dávalo mnohem více, než tomu bylo do té doby v Čechách.

*„Jak se tam trénovalo, jak se běhalo, to by na Spartě nikdo nedělal. Dvoufázový trénink s plným nasazením. Jezdí se, dokud se nepadne,*“ líčil své tehdejší pocity Budka.

*„Byl tam cítit mnohem odpovědnější přístup a daleko větší důraz na fyzickou kondici než v Čechách,*“ doplnil svého spoluhráče Vonášek.

A právě velká dřina v Lokerenu a odevzdání se fotbalu bylo klíčem ke Kollerově následnému úspěchu.

*„Stejně jako ostatní ani Jenda tomu ve Spartě nedával všechno. V Belgii ale na sobě hrozně máknul a poznal, že se mu to vyplácí,“* potvrdil důležitost belgického angažmá na dalších úspěších svého syna Petr Koller starší.

### **Z kluka z české vesnice hvězdou belgické ligy**

Do Belgie odcházel jako „přidané zboží“ k Budkovi a Vonáškovi, nakonec se z této trojice proslavil nejvíc. Stačila první část sezony a dvoumetrový český útočník se zařadil mezi nejlepší kanonýry soutěže. Po podzimu měl na kontě šest branek a hlavní zásluhu na tom, že tým přezimoval na jedenáctém místě tabulky.

Sám si dobře uvědomoval, že mohl mít na kontě gólů ještě víc.

*„Uprostřed podzimu jsem se začal prosazovat, v pěti zápasech za sebou jsem dal gól. Pak ale nastal útlum. Nedařilo se ani mně, ani celému mužstvu. Prostě mě opustilo střelecké štěstí,“* hodnotil podzimní část ligy.

Rychle si zvykl na styl hry obvyklý v belgické lize i na systém, kterým jeho Lokeren hrál. Trenér Van Hoof po svých svěřencích požadoval

především nasazení a bojovnost, těsné obsazování, rychlost a vykrývání prostoru.

„*Od první do devadesáté minuty se jelo nadoraz. Obrovské tempo, ovšem často na úkor přesnosti. Na Spartě se hrálo víc v klidu, šlo o to přihrát, udržet balon. Tady když se prohrávalo, tak se to koplo dopředu a tam se do toho chodilo. Na to se Honza s tou svou postavou hodil,*“ vzpomínal Roman Vonášek.

„*Hráli jsme spíš takovým anglickým stylem na nakopávané míče, do toho jsem pasoval,*“ souhlasil se spoluhráčem Koller.

Největším problémem se pro něj stala místní řeč – vlámština. Sám totiž kromě češtiny neuměl žádný cizí jazyk a jeho snahu naučit se vlámsky brzdil fakt, že byl v klubu s dalšími dvěma Čechy. Neměl tedy k učení silnou motivaci. Podobně na tom ale byli i Budka a Vonášek.

„*Vlámština byla hodně těžká. Klub nám zajistil učitelku, ale pořádně jsem se to naučil asi až po dvou letech,*“ přiznal Koller.

Vlastně ještě jeden velký problém musel řešit. Na něj narazil už ve Spartě. Byla jím velikost jeho kopaček. Devětačtyřicítka se totiž běžně nevyrá-



bí, a tak mu klub musel zajistit šití kopaček na míru. Výrobce kopaček Nike dokonce měl neobvyklý požadavek.

*„Měl jsem jim pak kopačky vrátit, že je prý dají do firemního muzea jako největší vyrobené kopačky na celém světě. Ani nevím, jak to dopadlo,“* usmíval se přání manažerů výrobce vysoký útočník.

Jeho obří kopačky se postupně stávaly stále větším postrachem belgické ligy. V útoku Lokerenu vytvořil útočnou dvojici s Elosem Elongou-Ekakiou, rodákem z někdejšího Zairu. Belgická média na ně pěla jen slova chvály.

*„Ekakia byl hodně rychlý, mně se dařily přesné přihrávky a občas i střelba,“* vzpomínal na spolupráci s rychlonohým Ekakiou.

Se stejně starým útočníkem prožil hned čtyři sezony, v roce 2000 však Ekakia již jako hráč Anderlechtu vážně havaroval a málem přišel o život. O rok později se tmavý útočník pokusil k vrcholovému fotbalu vrátit, ovšem neúspěšně. Nakonec se alespoň uchytil jako trenér mládeže právě v Lokerenu.

Na jaře 1997 si už obránci soupeře dávali na Kollera mnohem větší pozor, a tak se českému

obrovi přestalo střelecky dařit. Připsal si jen dva přesné zásahy. Svou premiérovou sezonu v Belgii přesto zakončil s pěknou bilancí jednatřiceti odehraných zápasů a osmi vstřelených branek. I tak měl ale výrazný podíl na tom, že se Lokerenu jako nováčkoví soutěže povedlo udržet a splnit cíl stanovený před sezonou vedením klubu – obsadit dvanáctou příčku a udržet první ligu.

### **Trenér Reynders – tvůrce kanonýra Kollera**

Úvod další sezony 1997/1998 zastihl Lokeren v útlumu a hned po první porážce od Lierse se balil trenér Van Hoof. Následně Koller a spol. prohráli 1:5 v Genku. Na uvolněný trenérský post naštěstí brzy přišel tehdy čtyřiačtyřicetiletý Willy Reynders, který tým hned nasměroval k lepším výsledkům. Také si velmi rychle oblíbil právě vysokého obra z Čech. A to i přesto, že se český útočník stejně jako na jaře střelecky trápil. První gól si připsal až ve třináctém kole a do zimní pauzy nasbíral jen dva přesné zásahy. I tak patřil k pilířům sestavy trenéra Reynderse.

*„S jeho příchodem pro mě nastal rozhodující obrat k lepšímu. Pod Van Hoofem jsem sice hrál,*

*ale pořád jsem cítil, že mě do týmu nechtěl. Zato Willy mi dal svou důvěru a já, když cítím, že mi někdo věří, jsem schopen dřít a udělat všechno,*“ potěšila tenkrát Honzu výměna trenéra.

Reyndersovu důvěru začal splácet na jaře, kdy si připsal hned devět přesných zásahů a s jedenácti góly se stal nejlepším střelcem týmu, který překvapivě vyšplhal až na šestou příčku tabulky.

*„Moc mi pomohl i typ přípravy, kdy jsem neustále pracoval jen s míčem,*“ pochvaloval si náročnou přípravu Koller.

V únoru 1998 prožil Honza svůj první dvougólový zápas ve vrcholovém fotbalu, když dvěma branami stvrdil výhru 4:2 nad Ekerenem. Byla to však jen předzvěst Kollerova řádění v následující sezoně.

To, že se mezi Kollerem a Reyndersem během jejich společného působení v Lokerenu vytvořil dobrý vztah, dokládá skutečnost, že spolu zůstali ve stálém kontaktu. Když v roce 2009 hledal Jan Koller, kam zamířit z ruské Samary, Reynders ho již jako sportovní ředitel Lokerenu lákal, zda nechce svému bývalému týmu pomoci. Honza však upřednostnil rodinu a rozhodl se pro trvalý přesun domova do Monaka.

## Z vysmívaného dlouhána nejlepší kanonýr

Pokud Honzu Kollera do té doby znali jen největší fotbaloví fanoušci, od sezony 1998/1999 se dvoumetrový Dino definitivně zařadil mezi hvězdy českého fotbalu. Během léta na sobě pod Reyndersovým vedením ještě více zapracoval a výrazně zlepšil zakončení, což se projevovalo jak v trénincích, tak především na hřišti.

Zatímco za celou předchozí sezonu nastrálen jedenáct branek, teď si připsal dvanáct gólů jen během podzimu.

Poprvé se mezi střelce zapsal už ve druhém kole, kdy pomohl porazit Kortrijk 6:0. Tento zápas byl specifický tím, že se o pět ze šesti gólů postarali Češi. Dvakrát se mezi střelce zapsali Vonášek, a právě k týmu dorazivší Martin Pěnička, jednou Dino.

Během podzimu nebezpečný český útočník zvyšoval svou gólovou sbírku s naprostou pravidelností a stal se postrachem všech obran. S přehledem vládl tabulce střelců. Jeho výkonů si všimla i odborná veřejnost a 21. ledna byl oceněn jako čtvrtý nejlepší hráč belgické ligy. Zlatou kopačku tehdy vyhrál chorvatský útočník Genku Branko Strupar.

*„Jsem překvapen, ale především spokojen a mám radost. V Čechách mi spíše nadávali, ale tady v Belgii jsem se za dva a půl roku hodně zlepšil. Každým vstřeleným gólem mi roste sebevědomí. Daří se mi ale proto, že se daří celému mužstvu,“* prohlásil tehdy se svou typickou skromností.

Na střelecky vydařený podzim navázal i na jaře. V dubnu dokonce zaznamenal svůj premiérový hattrick. V souboji s Aalstem přispěl třemi góly k výhře 6:2, když jednu branku zavěsil z pokutového kopu. Celkem tak za sezonu nasbíral dvacet čtyři gólů, stal se nejlepším kanonýrem soutěže a dotáhl Lokeren k pátému místu v lize a k postupu do Poháru Intertoto. Dalšími dvěma úspěšnými zásahy pak pomohl Lokerenu postoupit do čtvrtfinále Belgického poháru.

## **Česká mafie**

Především díky výkonům Jana Kollera se během sezony 1998/1999 česká kolonie v Lokerenu rozrostla o další hráče. K týmu kromě Vonáška, Budky a Pěničky přibyl také brankář Daniel Zítka. Navíc tým posílil i slovenský záložník Ján Kozák.

*„Když jsem se dozvěděl, že k nám půjde Dan Zítka, měl jsem velkou radost. Nejen proto, že se rozroste náš český klan, ale hlavně proto, že budeme mít konečně dobrého gólmána,“* prohlásil Koller krátce před Zítkovým příchodem z Prešova.

Jen týden před trenérovým oznámením, že přijde další posila z Čech, totiž zcela vybuchl tehdejší brankář Lokerenu Danny D'Hondt, když obdržel v zápase sedm branek.

*„Byla to fakt síla. Diváci ho vypískali a už u nich nemá šanci. Vedení se tak hned pustilo do hledání brankáře a vyhlédlo si Dana,“* komentoval rozhodnutí vedení mužstva spokojeně.

Zítkovým příchodem se tak čeština smíchaná se slovenštinou stala téměř jednacím řečí Lokerenu.

*„Ale nikomu to nevadilo. To v Německu by se asi z českých fórků v kabině trenéři zbláznili. V Lokerenu se však spíš snažili naučit česky. Jeden spoluhráč se dokonce učil intenzivně, protože chtěl jet na dovolenou do Čech,“* vzpomínal Koller.

Češi dokonce do kabiny Lokerenu zavedli typicky českou tradici placení příspěvků do společné kasy za vstřelené góly, premiérové starty, pozdní příchody a podobně.

*„V Belgii to stejně jako jinde v zahraničí nebylo běžné. Klukům se to ale zalíbilo. Parta se tím dala ještě více dohromady.“*

## **Cesta ke hvězdám**

Koller si však české atmosféry v kabině Lokerenu už dlouho neužíval. Jako nejlepší kanonýr soutěže neměl nouzi o nabídky na přestup do výrazně silnějších klubů. Velmi o něj stál tehdy druholigový anglický Fulham, spekulovalo se i o zájmu z Německa, především ze Schalke, Dortmundu a Kaiserslauternu. Český útočník však dal přednost setrvání v Belgii a zvolil to nejsilnější, co tamní liga nabízela – Anderlecht Brusel.

„Fialky“ se musely hodně plácnout přes kapsu, když si Lokeren za svou hvězdu řekl odstupné ve výši sto dvacet milionů franků, tedy v přepočtu sto čtrnáct milionů korun. Na počátku Honzova přestupu tak stála v té době rekordní částka v dějinách belgického fotbalu. Anderlecht však počtvrté za sebou přišel o titul, na což nebyl zvyklý, a tak potřeboval získat silnou zbraň, aby se za rok mohl konečně znovu radovat. Onou zbraní měl být český Honza!

*„Když jsem odcházel do Anderlechtu, rozloučili se se mnou fanoušci Lokerenu tak nádherným způsobem, že jsem měl slzy na krajíčku. Před posledním utkáním vyhlásili v novinách soutěž o nejhezčí transparent s mým jménem, takže byly plné tribuny transparentů. Po zápase pak proběhlo setkání ve velkém sále na stadionu, po kterém byl naměkko i můj táta, který za mnou přijel,“ ještě dnes dojatě líčí lokerenský kanonýr.*